

Ontwerp Beleidsplan 2021 tot en met 2023

We gunnen alle kinderen de paradigmashift: in plaats van 'Wat zijn je rechten?' de vraag 'Wat heb je nodig om veilig, gezond en gelukkig op te groeien?'

Je staat er nooit alleen voor.

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
- 2. Missie**
  - 2.1. Doelstelling**
  - 2.2. Strategie**
- 3. Huidige situatie**
  - 3.1. Huidige situatie**
  - 3.2. Uitdagingen**
- 4. De toekomst**
- 5. Uitvoering en opschaling van activiteiten**
- 6. Aanpassing van de organisatie**
- 7. Financiën**

1. Inleiding

Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling/KinderrechtenNU (KRNU) en het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters (NGKb) zijn opgericht in respectievelijk 2009 en 2019 door Willemijn Dupuis met het doel om kinderen in de leeftijd van 9 tot 12 jaar de kans te bieden zelf na te denken over wat ze nodig hebben om veilig, gezond en gelukkig op te groeien en hierin een eigen stem te hebben. Het gaat erom kinderen te leren hun leven en leefomgeving in kaart te brengen, erover te praten en aan de bel te trekken als het even niet goed gaat en weten bij wie ze terecht kunnen. Kinderrechten beginnen bij kinderp participatie. KRNU en het NGKb hebben tot doel kinderen van jongs af aan op een natuurlijke wijze burgerschap te laten ontdekken. Kinderen oefenen hiermee en creëren voorwaarden voor een democratisch functionerende samenleving.

Kinderburgemeesters functioneren op verschillende wijzen in 88 gemeenten in de afgelopen jaren. Het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters (NGKb) voorziet in ondersteuning van kinderborgemeesters al naar gelang de inzet in gemeenten. Tevens richt het zich op onderlinge kennis en informatie-uitwisseling.

KRNU biedt verschillende producten en diensten aan die ontwikkeld zijn met kinderen samen en die in een drietal regio's door 3 GGD's zijn ingezet op ongeveer 25 scholen in Nederland. De enthousiaste reacties bevestigen de groeiambitie voor de komende jaren. Inmiddels hebben zich drie nieuwe GGD-JGZ's aangemeld.

De komende 3 jaren willen we indicatief het volgende bereiken.

- In 150 van de in totaal 355 Nederlandse gemeenten bestaan programma's voor kinderborgemeester.
- 10 van de in totaal 42 JGZ regio's (jeugdgezondheidszorgregio's) gebruiken de KRNU-producten om kinderen van 9-12 jaar te bereiken via opgeleide kinderrechtencoaches en een train de trainer opleiding.
- Op 500 van de 6700 basisscholen in Nederland wordt met de kinderen van groep 6 en 7 de KRNU-producten gebruikt.

De uiteindelijk nog langere termijn ambitie van KRNU en NGKb is dat in alle Nederlandse gemeenten programma's bestaan voor kinderborgemeester en kindergemeenteraden in verschillende varianten en dat alle JGZ regio's de KRNU-producten gebruiken en dat op alle basisscholen de KRNU-aanpak wordt gerealiseerd.

De gestelde doelen voor de komende vier jaren vragen een opschalingsproces van activiteiten waarvoor extra menskracht en middelen nodig zijn.

De focus voor de komende jaren ligt op drie gebieden.

1. Opschaling van het aantal gemeenten/scholen/regio's waar de producten van NGKB en KRNU worden ingezet.
2. De groei doelstelling organisatorisch en qua uitvoering realiseren.
3. Financiële middelen voor het realiseren van de groei doelstelling.

In dit beleidsplan wordt uiteengezet welke activiteiten op deze drie gebieden worden uitgevoerd.

2. Missie

Kinderrechten beginnen bij kinderparticipatie, zo staat in het eerste hoofdstuk. Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind staat boven onze Grondwet en in de Grondwet ligt nog niet vast hoe we ieder kind leren participeren. Wanneer zij volwassen zijn, wordt wel geëist het te kunnen in onze participatie samenleving. Alleen door het van kinderen zelf te horen, weten we pas of voorzieningen toereikend voor hen zorgen en genoeg bescherming bieden. Implementatie van het kinderrechtenverdrag krijgt op die manier voor alle kinderen in Nederland een echt betekenisvolle inhoud en kans. Dit laten ontdekken en leren oefenen is een voorwaarde voor een goed functionerende participatiesamenleving.

KRNU heeft als missie alle kinderen te leren veilig, gezond en gelukkig op te groeien door zijn of haar leven en leefomgeving in kaart te brengen, erover te praten en aan de bel te trekken als het even niet goed gaat en weet waar hij of zij terecht kan voor hulp. Op tijd: voor het te laat is en in het besef: je staat er nooit alleen voor.

Het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters (NGKb) is opgericht in 2019. De missie van het genootschap is kinderparticipatie en burgerschapsvorming realiseren voor alle 9-12-jarige kinderen die in Nederland naar school gaan. Immers scholen zijn bij wet verplicht burgerschapsvorming hieraan invulling te geven in het lespakket.

Het NGKb richt zich op kinderparticipatie en daarmee op het toerusten van het kind als actor in het gezin, de school, de wijk en de maatschappij. Het NGKb ondersteunt gemeenten, scholen en particuliere organisatie in het bevorderen van de aanstelling en methodisch aanpakken van de aanstelling en werkwijzen van kinderburgemeesters en kindergemeenteraad. Tevens voorziet ze in mogelijkheden van landelijke uitwisseling van kennis en informatie.

2.1 Doelstelling

Alle kinderen bewust maken dat ze er nooit alleen voor staan en de weg weten in hun eigen Sociale Kinderkaart vraagt om een paradigmashift van wat zijn mijn rechten naar wat heb ik nodig en dat kunnen aangeven, in actie kunnen komen, maar ook gehoord worden. KRNU heeft een werkwijze ontwikkeld voor het inzicht bieden en bespreekbaar maken door kinderen van hun eigen leefsituatie en wat ze nodig hebben om veilig en gezond groot te groeien.

Om de missie van KRNU te realiseren kiezen we de jeugdgezondheidszorg als organisatie in de regio die bereid is onze werkwijze met de kinderen door te voeren. Zo is kinderparticipatie een belangrijk fundament voor het bespreekbaar maken van onderwerpen als spelen, gezond eten, burgerschapsvorming (inclusief digitale burgerschapsvorming) maar ook kindermishandeling, armoede, pesten, kindermantelzorg en echtscheiding. Deze thema's raken de brede domeinen van de miniseries van VWS, VenJ, SZW, OCW en BZK. Het uitvoeren van de producten van KRNU draagt daarmee bij aan een primair preventief en positief jeugdbeleid en wordt ook de opvolging geborgd.

Niet alle kinderen groeien veilig en kansrijk op.

- *119.000 kinderen hebben te maken met kindermishandeling;*
- *Een op de acht kinderen leeft onder de armoedegrens;*
- *15% van de kinderen heeft extra steun en hulp nodig of kent een beperking fysiek of mentaal;*
- *Er zijn naar schatting 35.000 gezinnen die met meervoudige problemen te maken hebben.*

Het NGKb heeft als doel **het versterken en vernieuwen van kinderp participatie en burgerschapsvorming vanuit kinderen zelf**. Om de missie van het NGKb te bewerkstelligen en daarmee het borgen van kinderp participatie en kinderrechten in alle Nederlandse gemeenten, wordt samengewerkt met lokale overheden, instanties en organisaties die bereikbaar zijn voor kinderen, luisteren naar kinderen en samen met kinderen aan de slag gaan waar nodig is. Tevens wordt samengewerkt met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Op het gebied van kinderp participatie blijft Nederland achter in vergelijking met andere landen. Nederland zweeft wereldwijd tussen de 51ste en 61ste plek. Hoe kan Nederland de betrokkenheid van zijn burgers vergroten als ze al met een achterstand aan het democratisch proces beginnen?

Nieuwe vormen van werken vanuit en met kinderen en gebruikmakend van digitale interactie en door actieve begeleiding kunnen veel kinderen ook in en na Corona tijd bereikt worden en nieuwe vormen van kinderp participatie worden gerealiseerd.

Kinderen niet vanuit 1 domein benaderen maar vanuit henzelf een fundament leggen voor alle levensdomeinen in hun onderlinge samenhang is essentieel.

Daarmee wordt invulling gegeven aan afzonderlijke aandachtsgebieden en wetten zoals:

- Wet sociale veiligheid in de school.
- Wet publieke gezondheid.
- Jeugdwet.
- Wet op primair onderwijs: kerndoel burgerschap.
- Wet verplichte meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.
- Verdrag inzake de Rechten van het Kind.
- Verdrag inzake Mensen met een Beperking.

2.2. Strategie

Strategisch zal de focus voor de komende jaren liggen op de volgende drie gebieden.

- Opschaling van het aantal regio's waar de programma's van NGKb en KRNU worden ingezet om zo meer kinderen te bereiken.
- Aanpassen van de organisatie aan de groei doelstelling.
- Het aantrekken van financiële middelen.

In de navolgende hoofdstukken zal per afzonderlijk gebied worden aangegeven welke activiteiten nodig zijn om de focus te bereiken en aan welke randvoorwaarden gewerkt moet worden.

3. Huidige situatie

3.1. Huidige activiteiten

Door toekenning van een projectsubsidie door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2020 kan het NGKb een pilot kinderparticipatie/burgerschapsvorming mogelijk te maken in 6 gemeenten.

Daarenboven wordt de subsidie ingezet voor landelijke communicatie en instrumenten, het opzetten en onderhouden van een landelijk bestand, PR en media-aandacht en de organisatie van de Landelijke dag van Kinderburgemeesters.

Covid heeft geleid tot vertraging van de uit te voeren activiteiten. In overleg met het ministerie van BZK wordt de gelegenheid geboden de activiteiten ook in 2021 te laten voorbereiden en uitvoeren. Dit heeft dan ook de hoogste prioriteit.

Tevens wordt actueel ingesprongen op de Corona situatie met name voor kinderen. Een Corona Noodhulp instrument is gemaakt dat aan de VNG beschikbaar is gesteld om kinderen te bereiken in de lockdown en het Corona tijdperk.

Een doorlopende activiteit is advisering aan GGD, JGZ en gemeenten over samenhang in kinderrechten als fundament voor kinderparticipatie, burgerschapsvorming en “Rijksvaccinatie voor de geest”.

Rad van Kinderrechten in opdracht van Taskforce Hart van Brabant is gerealiseerd. Dit Rad zal worden opgenomen in de KRNU-toolkit en aangeboden aan de scholen na de workshop KRNU in de klas.

Om de producten en werkwijze van KRNU te valideren wordt een onderzoeksvorstel voorbereid in samenwerking met het Verwey-Jonker Instituut, TNO, Erasmusuniversiteit Rotterdam en de Hogeschool Utrecht.

3.2. Uitdagingen

Om de ambitie van beide stichtingen en de gekozen strategie te realiseren is het volgende nodig.

- a. Verankering, borging en overdraagbaarheid gedachtengoed en werkwijze;
- b. Transparante organisatie en actief bestuur en toezicht
- c. Toereikende financiële middelen.

Begin 2020 zal de organisatie extern advies vragen over bovengenoemde elementen en dit verwerken in de organisatie en activiteiten.

4. De toekomst

In hoofdstuk 2.2. is de uiteindelijke ambitie aangegeven. Het realiseren van die ambitie reikt verder dan dit beleidsplan. Voor de komende jaren ligt de focus op:

- Uitvoering van gedane toezeggingen aan het ministerie van BZK in 2021.
- Opschaling van het aantal regio's waar de producten van NGKb en KRNU worden ingezet om zo meer kinderen te bereiken.
- Bundeling van krachten in 1 stichting met te onderscheiden activiteiten.
- Samenwerkingspartners vinden voor de uitvoering van activiteiten.
- Borging van het gedachtengoed in juridisch document.
- Het aantrekken van financiële middelen.

In de navolgende hoofdstukken zullen deze gebieden worden uitgewerkt op hoofdpunten. Verdere uitwerking geschiedt in de opeenvolgende jaarplannen.

5. Uitvoering en opschaling van activiteiten

2021

Voor 2021 ligt de nadruk op het nakomen van de afspraken met BZK "Kinderen leren participeren in de lokale democratie". In het jaarplan 2021 worden de onderdelen Pilot 6 gemeenten, landelijke communicatie en instrumenten, opzetten en onderhoud landelijk bestand, PR en media-aandacht, organisatie van de Landelijke Dag van Kinderburgemeesters verder uitgewerkt. Dit betekent ook dat producten voldoende beschikbaar moeten zijn.

Om de werkwijze van KRNU te valideren wordt voorts een onderzoeksvoorstel voorbereid in samenwerking met het Verwey-Jonker Instituut, TNO, de Erasmusuniversiteit Rotterdam en de Hoge School van Utrecht.

Een doorlopende activiteit is advisering aan GGD, JGZ en gemeenten over samenhang in kinderrechten als fundament voor kinderp participatie, burgerschapsvorming en "Rijksvaccinatie voor de geest" en het geven van workshops om medewerkers van organisaties te trainen. Dit laatste vindt met name plaats binnen de kaders van de subsidieverlening door BZK.

2022 en 2023

Voor 2022 is het de bedoeling om het projectplan verder uitrollen in bij voorkeur 6 extra JGZ-regio's en betreffende gemeenten en scholen die zich aandienen. Dit vraagt het opstellen van programma's voor de training kinderrechtencoaches, en train-de-trainers en de uitvoering ervan. Voorts is het nodig de producten en instrumenten in voldoende aantallen beschikbaar te hebben.

Op de Tweede Dinsdag van September worden de Kindergemeenteraadsverkiezingen gehouden in de groepen 7 van de basisscholen. Reden dit landelijk te organiseren is meer bekendheid en draagvlak voor burgerschapsvorming en kinderp participatie te realiseren. Initiatief voor de uitvoering ligt bij gemeente en

basisscholen. Een programma voor het organiseren van de verkiezingen per gemeente is toegevoegd aan de toolkit voor gemeente en school.

Op de eerste zaterdag van oktober wordt de Landelijke Dag voor Kinderburgemeesters (sinds 2017) gehouden.

Voor 2023 zou het om een uitbreiding van nog eens 5 JGZ regio's en betreffende gemeenten en scholen gaan.

De resultaten van het onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut, TNO, Erasmusuniversiteit Rotterdam en de Hogeschool Utrecht (HU) zullen worden verwerkt in de beschikbare producten.

Opleiding Kinderrechtencoaches.

- a. Er wordt gewerkt aan een minor voor "kinderrechten en kinderpacticatie" door HU, lectoraat Jeugd in samenwerking met KRNU.
- b. Voorts wordt gewerkt aan de licentie door KRNU.

Communicatieplan uitvoeren en evalueren in 2023, waarin ook kinderen worden betrokken.

6. Aanpassen van de organisatie

2021

De besturen van beide stichtingen overwegen de krachten te bundelen. Binnen de bestaande Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling kunnen de activiteiten van KinderrechtenNU en van het Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters onderscheiden worden ondergebracht. Tegelijkertijd echter kunnen initiatieven op het gebied van kinderrechten en kinderpacticatie in samenhang worden uitgevoerd.

Het betekent tevens dat het volgende uitgewerkt zal moeten worden:

- a. Taken en werkwijze en normen c.q. richtlijnen (integriteit, vermijden belangenverstremgeling, interne evaluatie, zittingstermijnen, herbenoemingen etc.) directie en bestuursleden opstellen
- b. Voorstellen voor aanpassing samenstelling besturen realiseren.
- c. Aansprakelijkheidsverzekering bestuursleden aangaan.

De besturen van beide stichtingen kiezen ervoor om voor de uitvoering van activiteiten op zoek te gaan naar een derde organisatie waarmee samengewerkt kan worden. Daartoe zullen gesprekken gevoerd worden met relevante organisaties. We hopen dat in 2022 hiertoe keuzen gemaakt zijn.

Voor de borging van het gedachtengoed zal een juridisch document worden opgesteld dat kan worden gebruikt in de samenwerking met andere organisaties.

Het vastleggen van afspraken vastleggen met wie initiatiefneemster welke onderwerpen met bestuursleden afstemt voordat extern wordt gehandeld (t.a.v. financiën, communicatie extern, productafroning, presentaties etc.).

2022 en 2023

- Het opstellen van een plan voor het aantrekken van financiële middelen.
- Verdere afspraken uitwerken in samenwerkingsovereenkomsten met partners voor de uitvoering van activiteiten.
- De kinderen worden betrokken via de JGZ, de gemeenten en het onderwijs. Platform en Kinderrechtenlab.nl kan daarvoor gebruikt worden.
- Evaluatie beleid en bestuur.
- Meerjarenbeleidsplan opstellen voor de periode 2024-2027.

7. Financiën

Financiën toereikend, transparant en op orde.

2021

- Jaarverslagen 2019 en 2020 opstellen inclusief financieel jaarverslag.
- Het opstellen van een plan voor het aantrekken van financiële middelen.
- Subsidieaanvraag BZK opstellen voor de implementatie van projecten in meer dan de zes pilot gemeenten.
- Verantwoording subsidie BZK.
- Verantwoording subsidie Stichting LvE.
- Licentie opleiding kinderrechtencoaches uitwerken.
- Online beschikbaarheid producten en diensten KRNU en NGKB realiseren met inbegrip van financieel plaatje maken voor producten en diensten en KRNU NGKB.

2022 en 2023

Voor 2022 en 2023 wordt gewerkt aan het verder inrichten en doen functioneren van de organisatie.

- Jaarverslagen opstellen inclusief financieel jaarverslag en rapportage aan geldgevers opstellen.
- Jaarbegrotingen opstellen.
- Beleid op het gebied van fondsenwerving opstellen.
- Aantrekken van middelen door naar partners met kapitaal en passend profiel waarbij het gedachtegoed is opgenomen.
- Verantwoording bijdragen subsidies en geldgevers.
- Meerjarenbegroting opstellen.